

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Ticaret savaşına yönelik gelişmeler...

ABD ile Çin arasında süregelen ticaret savaşına ilişkin gelişmeler küresel piyasaların başlıca gündem maddesi olmaya devam ediyor. Kasım ayı sonunda Arjantin'deki G-20 zirvesinde bir araya gelen ABD Başkanı Donald Trump ile Çin Devlet Başkanı Xi Jinping iki ülke arasında 90 gün boyunca yeni gümrük vergisi konulmaması konusunda uzlaştı. Bu dönem boyunca müzakerelerin süreceği açıklanırken, Çin'in ABD'den yaptığı ithalatı artırarak dış ticaretteki dengesizliği azaltmaya çalışacağı öğrenildi. Daha önce, Çin'den ithal ettiği 200 milyar USD tutarındaki ürüne uyguladığı %10'luk gümrük vergisini 2019 yılı başında %25'e çıkaracağını açıklayan ABD, bu kararının uygulamasını 90 günlük sürenin sonuna bırakma kararı aldı. Ayrıca, Çin ABD'den ithal ettiği otomobil ve otomobil parçalarından aldığı ek gümrük vergilerini 1 Ocak 2019'dan itibaren üç ay askıya alacağını açıkladı. Aralık ayı başında Çinli teknoloji şirketi Huawei'nin üst düzey bir yöneticisinin ABD'nin İran'a uyguladığı yaptırımları ihlal ettiği gerekçesiyle Kanada'da tutuklanmasıyla iki ülke arasındaki ilişkilerin yeniden gerileceği endişeleri ortaya çıksa da Huawei yöneticisinin kefaletle serbest bırakılması piyasaları bir miktar rahatlattı.

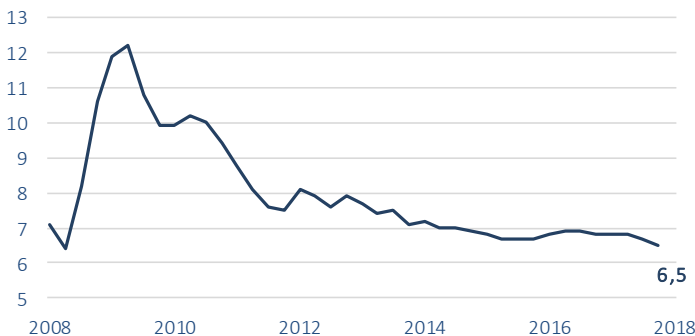
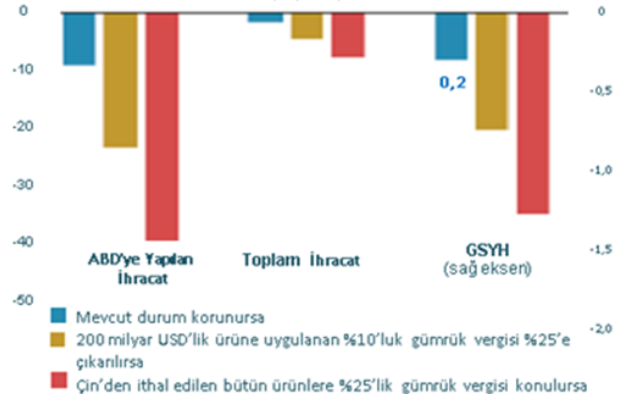
Ekonomide ivme kaybı sürüyor.

Çin ekonomisi üçüncü çeyrekte yıllık bazda %6,5 ile beklentilerin altında büyüyerek küresel krizden bu yana en zayıf performansını kaydetti. Yılın ilk dokuz ayında büyüme %6,7 oranında gerçekleşti. Borçluluğa ilişkin artan risklerin, hükümetin gölge bankacılık yoluyla ekonomiye aktarılan fonların azaltılmasına yönelik çabalarının ve kısmen de ABD ile süregelen ticaret savaşının ekonomideki ivme kaybında etkili olduğu değerlendiriliyor. Çin hükümetinin 2018 yılı büyüme hedefinin %6,5 olmasına karşın önümüzdeki dönemde ticaret savaşının etkilerinin daha fazla hissedileceği de dikkate alındığında, ülkede politika yapıcıların ekonomiyi destekleyici yönde adım atacağı yönündeki beklentiler güçleniyor.

IIF'nin ticaret savaşının etkilerini incelediği raporunda iki ülkenin karşılıklı uyguladığı ek vergilerin mevcut durumda Çin büyümesini 0,2 puan aşağı çekeceği öngörülüyor. ABD'nin Çin'den ithal ettiği 200 milyar USD'lik ürüne uyguladığı vergi oranını %25'e çıkardığı veya Çin'den ithal ettiği bütün ürünlere %25 vergi koyduğu senaryolarda ise Çin ekonomisinin daha hızlı yavaşlayacağı öngörülüyor.

Öncü göstergeler de ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın sürdüğünü gösteriyor.

Çin'de yılın dördüncü çeyreğine ilişkin öncü veriler ekonomik aktivitedeki yavaşlamanın sürdüğünü gösteriyor. Perakende satışlar Kasım'da yıllık bazda %8,1 ile 2003'ten bu yana en zayıf artışını kaydederken, sanayi üretimi de %5,4 ile öngörülerin altında arttı. Kasım'da 50 seviyesine gerileyen Ulusal İstatistik Bürosu İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) Temmuz 2016'dan bu yana en düşük değerini aldı.

Çin'de GSYH Büyümesi
(yıllık % değişim)**ABD'nin Gümrük Vergilerinin Çin Ekonomisine Etkisi**
(% puan)

Kaynak: Datastream, IIF

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Tüketici fiyatları Kasım'da yıllık bazda %2,2 arttı.

Kasım'da tüketici fiyatları aylık bazda %0,3 oranında gerilerken, yıllık bazda %2,2 artış kaydetti. Enerji ve gıda fiyatları hariç hesaplanan çekirdek enflasyon aynı dönemde %1,7 seviyesinde gerçekleşti. Ekim ayında yıllık bazda %3,3 olan üretici enflasyonu ise Kasım'da %2,7 düzeyine geriledi. Bu dönemde özellikle üretici fiyatlarının Kasım 2016'dan bu yana en yavaş artışını kaydetmesi politika yapıcıları üzerinde ekonomiyi desteklemek adına daha fazla önlem almaları için baskı yaratıyor.

Dış ticaret verileri Kasım ayında beklentilerin oldukça altında gerçekleşti.

Çin'de ihracat Kasım ayında USD bazında yıllık bazda %5,4 oranında artarak Mart ayından bu yana, ithalat ise aynı dönemde %3 yükselerek Ekim 2016'dan bu yana en zayıf yükselişini kaydetti. Dış ticaret fazlası 44,7 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Beklentilerin oldukça altında gelen dış ticaret rakamları iç ve dış talepteki ivme kaybını teyit ediyor. Öte yandan, Çin'in ABD ile olan dış ticaret fazlası Kasım ayında yıllık bazda %9,8 artarak 35,6 milyar USD'ye yükseldi.

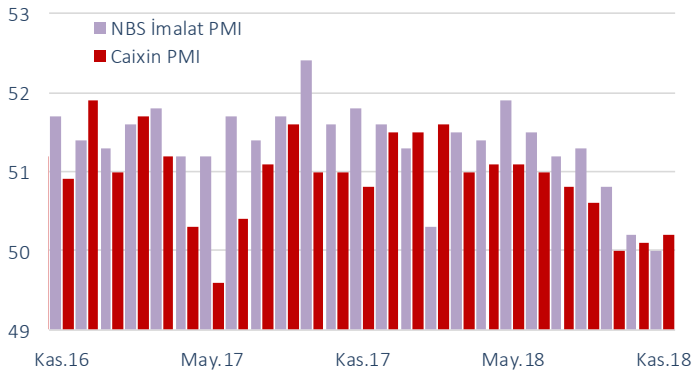
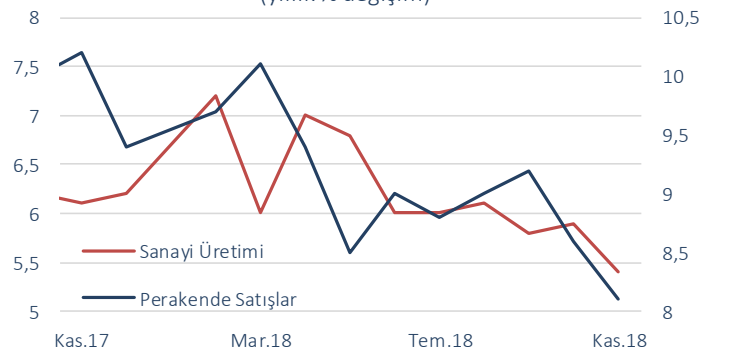
Gayrimenkul yatırımlarında ivme kaybı...

Ekim ayında gayrimenkul yatırımları bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %7,7 artarak ivme kaybetti. Ekonomik aktivite için bir göstergesi niteliği taşıyan gayrimenkul yatırımlarında son dönemde gözlenen ivme kaybı büyüme için risklerin arttığına işaret ediyor. Ülkede konut satışları da zayıf seyrini sürdürüyor. Ekim ayında yüz ölçümüne göre konut satışları bir önceki yılın aynı ayına kıyasla %3,1 azaldı.

Reel sektör kârı ivme kaybetmesine karşın artmaya devam ediyor.

Çin'de reel sektör kârı 2017 yılına göre ivme kaybetse de artmaya devam ediyor. Ticaret Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre Ocak-Ekim döneminde KİT'lerin kümülatif kârı %17,3 artarken, özel sektör şirketlerinin kümülatif kârı %9,3 oranında yükseldi.

Çin'de İmalat PMI Endeksi

Çin'de Öncü Göstergeler
(yıllık % değişim)

Kaynak: Datastream

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Finansal piyasalar...

ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşının Çin piyasaları üzerindeki etkisi izlenmeye devam ediyor. Yuanın ABD doları karşısındaki değer kaybı sürerken, yavaşlayan büyümenin ve ticaret savaşlarının etkisiyle hisse senedi piyasalarının baskı altında kaldığı görülüyor. Nitekim, Aralık ortası itibarıyla 2017 sonundan bu yana USD/yuan kuru %6 oranında artarken, Shanghai Bileşik Endeksi de %21,4 oranında geriledi.

Yuanın ABD doları karşısında hızlı değer kaybetmesi üzerine Çin Merkez Bankası (PBoC) yuanın değerini makul bir seviyede istikrarlı tutmak amacıyla yaz aylarında bir takım önlemler almıştı. Ekim ayında da piyasadaki likiditeyi artırmak için PBoC bankaların rezerv olarak tutması gereken nakit seviyesini düşürdü. Böylece piyasaya nette 750 milyar yuan (109,2 milyar USD) likidite enjekte edilmiş oldu.

Çin'in döviz rezervi Kasım'da yükseldi.

Ağustos ayından bu yana gerileyen Çin'in döviz rezervleri Kasım'da aylık bazda düşüş öngörülerinin tersine 9 milyar USD artarak 3,1 trilyon USD oldu. Diğer taraftan Çin'den sermaye çıkışlarının sürdüğü görülüyor. IIF verilerine göre Haziran ayından bu yana kaydedilen sermaye çıkışı Ekim ayında 26,4 milyar USD ile Aralık 2016'dan bu yana en yüksek düzeye ulaştı.

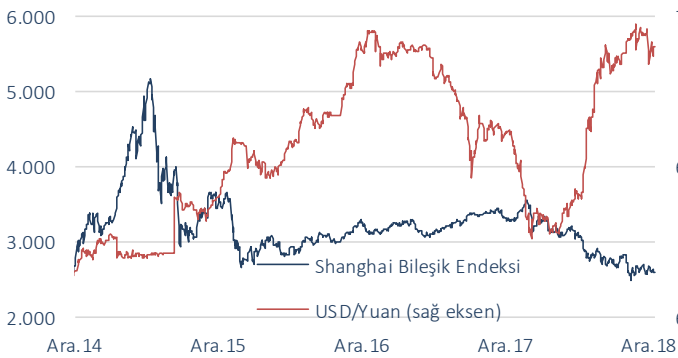
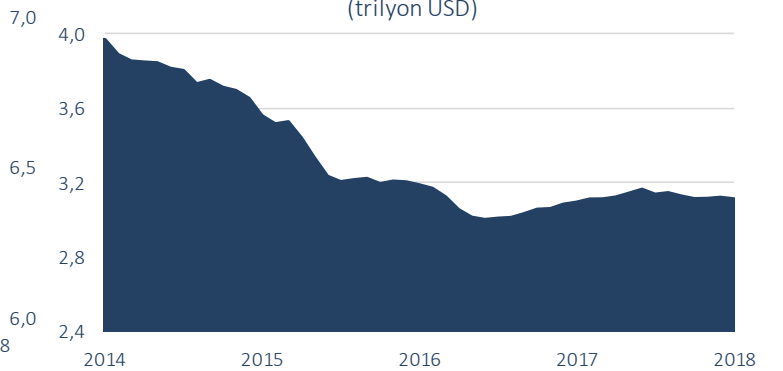
Kasım ayında yuan cinsinden yeni krediler beklentilerin üzerinde gerçekleşti.

Ekim ayında sert gerileyen yuan cinsinden yeni krediler Kasım ayında 1,25 trilyon yuan (182 milyar USD) ile öngörülerin üzerinde gerçekleşti. Söz konusu veri son dönemde hükümetin küçük ölçekli firmalara destek olmak amacıyla bankalara yaptığı baskının etkilerinin görülmeye başlandığı şeklinde yorumlanıyor. Bu dönemde diğer kredilerin yıllık artış hızının düşük seviyelerde gerçekleşmesi ise ekonomiyi istikrara kavuşturmak için yeni önlemler alınabileceği beklentilerini artırıyor.

Özel şirketlere yönelik kredilerde yeni düzenleme...

Çin Bankacılık ve Sigorta Düzenleme Komisyonu Başkanı Guo Shuqing, Çin'in büyük bankalarının özel şirketlere tahsis ettiği kredilerin arttırılacağını ifade ederek üç yıl içerisinde yeni kredilerin en az yarısının özel sektöre aktarılmasını istediğini belirtti. Ayrıca, özel sektörün yatırımlarının artırılması amacıyla sektöre destek verileceği ifade ediliyor. Bu kapsamda yeni bir yatırım mekanizması sağlanarak, ulaşım, enerji, ekoloji ve çevre koruma endüstrisi gibi alanlardaki projeler desteklenecek.

Shanghai Endeksi ve Yuan

Çin'in Döviz Rezervleri
(trilyon USD)

Kaynak: Datastream

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

Gölge bankacılık faaliyetlerinde azalma...

Moody's'in tahminlerine göre banka veya banka dışı varlık yönetim şirketleri tarafından gölge bankacılık kanalıyla ekonomiye sağlanan fonlar 2018 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık 530 milyar USD azalarak GSYH'nin %70'i seviyesine geriledi. Söz konusu gerilemede, gölge bankacılık aktiflerinin önemli bir kısmını oluşturan ve bankaların bilanço dışında veya menkul kıymetler hesaplarında izledikleri yerel hükümet bonoları ile gayrimenkul projelerinin finansmanı ve bankalararası finansman için kullanılan yüksek getirili varlık yönetim araçlarının kısıtlanması etkili oldu.

Otomobil satışları gerilemeye devam ediyor.

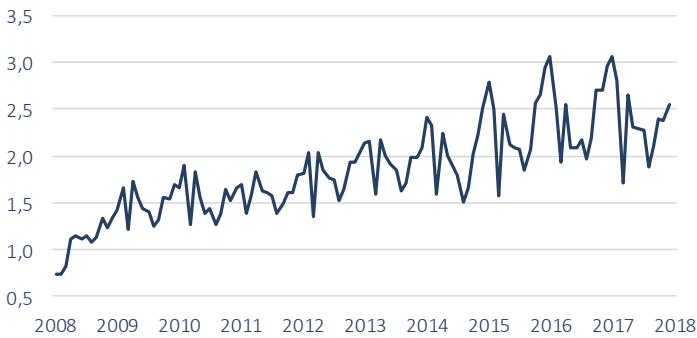
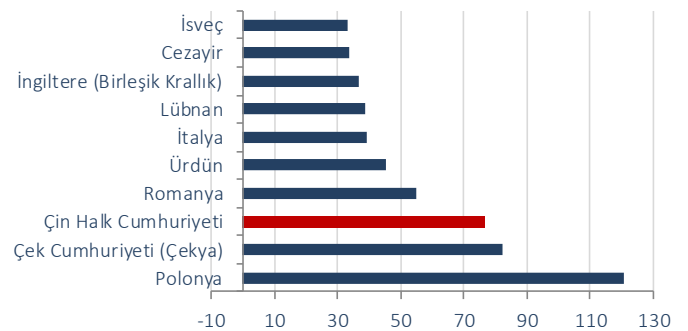
Otomobil satışları Kasım'da 2,55 milyon adet ile geçen yılın aynı ayına kıyasla %13,9 oranında gerileyerek Ocak 2012'den bu yana en keskin düşüşünü kaydetti. Yılın ilk 11 ayına bakıldığında, otomobil satışlarının bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %1,7 daralarak 25,4 milyon adete gerilediği görülüyor. Çin'de otomobil satışları 1990'dan bu yana yıllık bazda daralma kaydetmişti.

Sınır ötesi yatırımlar...

2017 yılında 124,6 milyar USD olan Çin'in finans dışı sınır ötesi yatırım hacmi, 2018 yılının ilk 7 ayında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %14,1 oranında artarak 65,3 milyar USD'ye ulaştı. Çin'de otoritelerin de baskısıyla risk profili yüksek görülen eğlence, spor ve gayrimenkul alanlarında son dönemlerde hızla artan sınır ötesi yatırımlara getirilen engellerle birlikte, 2018 yılında herhangi bir yatırım gerçekleşmemesine rağmen, leasing, üretim, madencilik ve perakende gibi alanlardaki yatırımların toplam içerisindeki payının arttığı gözlemlendi.

Çin'den Türkiye'ye gelen turist sayısı artmaya devam ediyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre, Ocak-Ekim döneminde Çin'den ülkemize gelen ziyaretçi sayısı yıllık bazda %76,7 oranında artış kaydederek 340 bin kişi oldu. Böylece Çinli turistlerin toplam içerisindeki payı da geçtiğimiz yılın ilk 10 ayında %0,7 iken bu yılın aynı döneminde %1'e çıktı. Ayrıca Çin, yılın ilk on ayında gelen turist sayısının 200 bin kişinin üzerinde olduğu ülkeler dikkat alındığında, bir önceki yılın aynı dönemine göre turist sayısında en hızlı artışın görüldüğü 3. ülke konumunda bulunuyor. Çinli turist sayısındaki artışta Çin'de 2018 yılının "Türkiye Turizm Yılı" olarak ilan edilmesi, Türkiye'nin Çin vatandaşlarına getirdiği e-vize kolaylığı ile Kuşak ve Yol Projesi kapsamında iki ülke arasındaki ilişkilerin artırılması etkili oldu. Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, Türkiye'de turizm sektörünün 2016 yılına kadar Rusya, Avrupa ve Arap ülkelerine yoğunlaştığını ancak 2016 yılından sonra Asya'daki turizm pazarına odaklanıldığını söyledi. Bu kapsamda çeşitli kolaylıkların sağlandığı ve Çin ile olan turizmin geliştirilmesi için yeni atılımların yapılacağını kaydetti.

Çin'de Otomobil Satışı
(aylık, milyon adet)**Türkiye'ye Gelen Turist Sayısı***
(% değişim)

(*) Ocak-Ekim döneminde gelen turist sayısının 200.000 kişiden fazla olduğu ülkeler baz alındı.

Kaynak: Datastream, Kültür ve Turizm Bakanlığı

DİĞER GÜNCEL GELİŞMELER

“Bekarlar Günü” hasılatı rekor kırdı.

Çin’de “Bekarlar Günü” olarak kutlanan 11 Kasım’da internet üzerinden yapılan alışverişler yaklaşık 30,8 milyar USD (213,5 milyar yuan) ile geçen senenin hasılat rekorunu kırdı. Geçtiğimiz yıl “Bekarlar Günü” hasılatı 25,3 milyar USD (168 milyar yuan) seviyesinde gerçekleşmişti. Çinliler tarafından “Çifte 11” olarak adlandırılan günde ülkedeki e-ticaret firmaları promosyon ve özel indirim oranlarıyla müşteri çekmeye çalışırken, müşteriler de alışveriş yapmak için bu günü bekliyor. “Bekarlar Günü” Çin’de 1990’larda üniversite öğrencileri arasında kutlanan özel bir gün olarak başlamıştı.

Bankamız Çin’de inovasyon merkezi kurdu.

Bankamızın teknoloji iştiraki Softtech, Şanghay’da 29 Ekim’de gerçekleştirilen törenle yeni inovasyon merkezini açtı. Türkiye’nin yerli sermayeli en büyük yazılım şirketi olan Softtech, bankacılık ve finans alanında sahip olduğu tecrübesini ve gücünü yeni açtığı ofis ile Çin’e de taşıyarak, bu pazardaki işbirliği fırsatlarını değerlendirecek, buradaki inovatif kültürü ve teknolojinin yaygın kullanımını yakından takip edecek.

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.